

Міністерство освіти і науки України
Київський університет імені Бориса Грінченка
кафедра журналістики та нових медіа

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи.
О.Б.Жильцов
2017 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

РЕЖИСУРА З ПРАКТИКУМОМ

галузі знань: 06 Журналістика
спеціальності: 061 Журналістика
освітньої програми: Журналістика;

2017-2018 рік

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРИНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти

Підпис: 1825/117
Григорук
Ім'я: _____ Прізвище: _____
« 20 11 р.

Робоча програма з «Режисури з практикумом» для студентів за освітнього рівня другого (магістерського), за спеціальністю 061 «Журналістика», освітня програма «Журналістика за видами», 2017 року - 30 с.

Розробники: Лісневська Аліна Леонідівна, канд. пед. наук, доцент кафедри журналістики та нових медіа Інституту журналістики Київського університету імені Бориса Грінченка.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри журналістики та нових медіа.

Протокол від «29» серпня 2017 року № 1

Завідувач кафедри журналістики
та нових медіа

(Ю. В. Нестеряк)

Години відповідають робочому навчальному плану

Заступник директора
Інституту журналістики
з навчальної роботи

(Росінська О.А.)

ЗМІСТ

Пояснювальна записка.	4
Структура програми навчальної дисципліни	
I. Опис предмета навчальної дисципліни	6
II. Тематичний план навчальної дисципліни.	7
III. Програма	9
<i>Змістовий модуль I.</i>	9
<i>Змістовий модуль II.</i>	10
<i>Змістовий модуль III.</i>	11
<i>Змістовий модуль VI.</i>	11
IV. Навчально-методична карта дисципліни	
«Режисура з практикумом»	12
V. Плани практичних занять.	14
VI. Завдання для самостійної роботи.	20
VII. ІНДЗ.....	23
VIII. Система поточного та підсумкового контролю.	24
IX. Методи навчання.	26
X. Методичне забезпечення курсу.....	27
XI. Питання до екзамену.....	28
XII. Рекомендована література.....	29

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Робоча навчальна програма з дисциплін «Режисура з практикумом» є нормативним документом КУ імені Бориса Грінченка, який розроблено кафедрою журналістики та нових медіа на основі освітньо-професійної програми підготовки магістрів відповідно до навчального плану для цієї спеціальності денної форми навчання.

Робочу навчальну програму укладено згідно вимог кредитно-модульної системи організації навчання. Програма визначає обсяги знань, які повинні опанувати студенти відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики, алгоритму вивчення навчального матеріалу дисципліни «Режисура з практикумом», необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання навчальних досягнень студентів.

Курс «Режисура з практикумом» покликаний вивчити процес створення аудіовізуального продукту та його цінність з точки зору як комерційного інтересу, так і соціальної та художньої цінності.

Студенти повинні з'ясувати, що для досягнення успіху в цій професії потрібно вміння брати відповідальність на себе, володіти досить серйозним практичним, професійним і людським досвідом, тому **метою** курсу є професійні знання в області моделювання і реалізації телевізійних проєктів різних жанрів, заснованих на розкритті сутності законів режисури. Курс знайомить з теоретичними та практичними аспектами режисури екрану, особливостями професії режисера в кіно і на телебаченні, режисера новинної програми та режисера публіцистичного екранного твору, але в основному спрямований на практику, пов'язану з виробництвом відеопродукції інформаційних та інформаційно-аналітичних жанрів.

Завданнями курсу є :

- сформулювати у студентів уявлення про процес створення екранної дії, основні тенденції розвитку жанрів телепрограм, їх специфіку;
- розкрити тематичні та жанрові особливості розвитку телепрограм;
- ознайомити студентів з функціями учасників творчої групи, а головне – режисера –керівника творчого процесу;
- ознайомити студентів зі значенням авторського задуму в створенні телепрограми
- розкрити роль та особливості роботи режисера телепрограм.
- сприяти творчому використанню отриманих знань.

Місце курсу в системі фахових, гуманітарних, філософських та інших дисциплін.

Міжпредметні зв'язки. Курс «Режисура з практикумом» спирається на курси «Телевиробництво», «Драматургія екранних жанрів», «Монтаж : теорія та практика», «Прямоефірне мовлення», використовує поняття мистецтвознавства, журналістики, потребує звернення до психології.

Вивчивши дисципліну «Режесура з практикумом» студент повинен:

Бути компетентним у:

- технології створення відеотвору та специфічних аспекти технології створення телерепортажу;
- структурних особливостях та природі екранної дії телепрограм різного жанру;
- законах драматургічної композиції та специфічних особливостях драматургії репортажу;
- усіх елементах мови екрану та особливостях їх використання;
- основних прийомах монтажу;
- різних засобах поєднання аудіо та відеообразу.

Мати компетентності:

- практично використовувати набуті знання із технологій створення програм різного жанру;

- втілювати у звуко-зоровому вигляді авторський задум;
- володіти законами драматургічної композиції, мовою екрану, працювати із спецефектами і звуком;
- втілювати на практиці основні прийоми монтажу;
- використовувати власний стиль в створенні візуально-звукового образу;
- грамотно скласти режисерський сценарій та монтажний план.

Кількість годин, відведених навчальним планом на вивчення дисципліни, становить 150 год., із них 20 год. – лекції, 28 год. – практичні заняття, 8 год. – модульні контрольні роботи, 64 год. – самостійна робота, 30 год. – семестровий контроль.

Вивчення студентами навчальної дисципліни «Режисура з практикумом» завершується екзаменом.

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

I. ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предмет: функції режисера, режисура екранного видовища, процес створення аудіовізуального продукту, виразні можливості мови екрану, технологія втілення авторського задуму в екранний продукт.

Курс:	Напрямок, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
<p>Кількість кредитів, відповідних ECTS: <i>5 кредитів</i></p> <p>Змістові модулі: <i>4 модулі</i></p> <p>Загальний обсяг дисципліни (години): <i>150 годин</i></p> <p>Тижневих годин: <i>2 години</i></p>	<p>Освітня програма: Журналістика,</p> <p>Шифр та назва спеціальностей 061 Журналістика</p> <p>Галузей знань: <i>06 Журналістика</i></p> <p>Освітньо-кваліфікаційний рівень <i>«магістр»</i></p>	<p>Нормативна Рік підготовки: 5,6</p> <p>Семестр: 10,11</p> <p>Аудиторні заняття: 48 годин, з них:</p> <p>Лекції (теоретична підготовка): <i>20 годин</i></p> <p>Практичні заняття: <i>28 годин</i></p> <p>Модульний контроль : 8 годин</p> <p>Самостійна робота: 64 годин</p> <p>Семестровий контроль : 30 год</p> <p>Вид контролю: <i>екзамен</i></p>

II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ п/п	Назви теоретичних розділів	Кількість годин							
		Разом	Аудиторних	Лекцій	Практичних	Семинарських	Самостійна робота	Модульна контроль	Семестровий контроль
Змістовий модуль I.									
Режисер - керівник процесу створення екранного видовища									
1.	Складові екранного видовища. Багатовекторність телевізійної режисури	8	4	2	2	-	4	-	-
2.	Режисерський задум. Особливості екранної драматургії	10	4	2	2	-	6	-	-
3.	Відмінності режисури різних екранних жанрів	8	2	-	2	-	6	-	-
	Модульна контрольна робота 1.	2	-	-	-	-	-	2	-
	Разом	28	10	4	6		16	2	-
Змістовий модуль II.									
Мова екрану									
4.	Мова екрану та її складові. Кадр, план, ракурс.	8	4	2	2		4		
5.	Мова екрану та її складові. Атмосфера та композиція кадру як засоби втілення режисерського задуму	10	4	2	2	-	6		
6.	Мізансценування в екранному видовищі. Виразні можливості зйомки у русі	12	6	2	4	-	6		
	Модульна робота 2.	2	-	-	-	-	-	2	
	Разом	32		6	8		16	2	
Змістовий модуль III.									
Екранний твір від задуму до втілення: відеосюжет, замальовка, нарис.									
7.	Режисерський сценарій як технічно-творчий документ. Режисерські аспекти створення новинного відеосюжету	10	4	2	2	-	6	-	-
8.	Режисерська експлікація замальовки	8	4	2	2	-	4	-	-
9.	Особливості режисури теленарису та документального фільму	14	6	2	4		8		
	Модульна контрольна робота 3.	2	-	-	-	-	-	2	-
	Разом	34	14	6	8	-	18	2	-
Змістовий модуль IV.									
Режисура студійних та прямоєфірних програм									
10.	Режисура студійних розмовних форматів (запис)	14	6	2	2	-	6		

11. Режисура прямиоефірного мовлення	8	4	2	2	-	4		
12. Робота режисера зі сценарієм програми розмовного студійного формату	2	2		2		4		
Модульна контрольна робота 4.	2	-	-	-	-	-	2	
Разом	26	10	4	6	-	14	2	
Семестровий контроль	30	-	-	-	-	-	-	
Разом за навчальним планом	150	48	20	28	-	64	8	

III. ПРОГРАМА

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I

Режисер - керівник процесу створення екранного видовища.

Лекція 1. Складові екранного видовища. Багатовекторність телевізійної режисури.

Природа екранного видовища та засоби його створення. Видовище як організована у просторі та часі демонстрація соціально значущої поведінки людини. Моделювання екранної дії. Дієвість – головна властивість втілення драматургічного матеріалу. Сім компонентів екранного видовища: зображення, звук, простір, час, виконавець, глядач, драматургія. Час у видовищі: теперішній, майбутній, минулий, а також уявлений, історичний, глядацький.

Режисерсько-операторське мислення: між технікою та мистецтвом. Значення внутрішнього бачення режисером екранного образу. Пластичне бачення, зорова пам'ять, уява, як специфічні здібності режисера. Режисер – керівник впливу екранних образів на свідомість та підсвідомість глядача. Роль сценариста, режисера, оператора у процесі створення екранного твору.

Багатовекторність телевізійної режисури. Місце та функції режисера на телебаченні: постановник програми, режисер запису телепрограми, режисер прямого ефіру, режисер новинної програми, режисер-репортер, режисер-публіцист (нарис, документальний фільм), режисер монтажу.

Послідовність етапів створення екранного видовища. Режисерський сценарій як творчо-технічний документ.

Лекція 2. Режисерський задум. Особливості екранної драматургії.

Задум як розробка основної думки (тема, ідея) та елементів її втілення. Робота режисера з автором (журналіст, сценарист).

Перший етап у драматургії екранного твору - заявка: визначення теми, ідеї, локалізація об'єкту або предмету, планування технології виконання задуму, визначення жанру, форми, хронометражу.

Заявка - юридичний та творчий документ, що забезпечує авторське право. Видовищна форма сценарію. Фактологічна та творча складова авторського задуму телепрограми, їх синтез в мисленні автора. Життєвий матеріал як соціальна реальність, вивчена автором і покладена в основу телевізійного твору.

Засоби створення конфлікту у екранному видовищі: візуальні образи, текст, музика, монтажна природа.

Структура режисерського задуму: творча інтерпретація сценарію, характеристика окремих персонажів, визначення стилістичних і жанрових особливостей; рішення постановки в просторі і в часі у кадрі (ритми, темпи); рішення у просторі (мізансцени, кадрування); принципи художнього та музично-шумового оформлення.

Закони розвитку екранної драматургії. Класична композиція драматургічної логіки. Виразні засоби - звук, колір, пластика, монтаж, ефекти. Закони драматургічної композиції. Драматургія екрану - побудова сценарію в епізодах. Закон контрастності, підпорядкованості, пропорційності.

Змістовий модуль II

Мова екрану

Лекція 3. Мова екрану та її складові. Кадр, план, ракурс..

Мова екрану як специфічний художній мова - сукупність технічних прийомів і зображувально-виразних засобів. Зображення - «будівельний» матеріал екрану. Мова екрану спирається на закони сприйняття та логіки для всіх мистецтв.

Кадр як первинний елемент мови екрану. Екранне твір - ланцюжок кадрів. Відповідальне ставлення режисера до вирішення і побудови кожного кадру - це тест на професіоналізм. Фотокадр, кінокадр, відеокадр... Статичний і динамічний кадр. Монтажний, сценарний та телевізійний кадр

Структурні елементи кадру. Монтажна фраза. Сцена, епізод.

Виразні можливості планом для режисера

Планом - масштаб зображення, що міститься в кадрі. Класифікація планів. Виразно-зображальні можливості спільних, середніх та крупних планів для режисера.

Лекція 4. Мова екрану та її складові. Атмосфера та композиція кадру як засоби втілення режисерського задуму.

Композиція та атмосфера кадру.

Світло-тональне та колористичне рішення кадру

Композиція кадру залежить від лінійного, тонального, колористичного рішення, ракурсу. Динамізм екранного кадру – зміна в процесі дії, залежність від характеру епізоду, сцени і всього фільму. Композиція кадру – його побудова, яке обумовлено драматичним змістом, характером і призначенням, що визначає сприйняття зображення глядачем.

Екранні мистецтва – це мистецтва світла та кольору. Світло не тільки створює зображення, але і трактує дію.

Значення атмосфери кадру для емоційного сприйняття екранного видовища

Можливості атмосферного впливу екранного видовища на глядача. Елементи та засоби створення атмосфери.

Лекція 5 . Мізанценування в екранному видовищі. Виразні можливості зйомки у русі

Мізанценування в екранному видовищі як побудова системи кадрів.

Режисерське мистецтво - мистецтво мізансценування. Три напрямки засобів режисури – мізансцена, атмосфера, темпо-ритм. Відмінність мізансцени сценічної від екранної. Створення просторових моделей на сцені і знімальному майданчику – одна з головних завдань режисера

Мізансцена один із засобів вираження характеру героя і розкриття образів. Мізансцена екрану – система кадрів, що сприяють розкриттю задуму, що характеризують обстановку, розміщення і взаємодія героїв під час одного з епізодів або сцен.

Складність мови мізансцени. Види мізансценування (за М. Ромом)

Традиційний методі зйомок: загальна характеристика обстановки і розташування акторів за допомогою загального плану - кілька укрупнень для більш детальної окреслення місця дії і персонажів. Побудова мізансцен з використанням панорамування — прийом кінозйомки.

Третій вид мізансцени - глибинна. Глибинна мізансцена та внутрішньокадровий монтаж-виразні можливості в роботі режисера. Один кадр – один фільм: драматургічні можливості.

Рух – основа екранної образності. Види зйомки у русі. Панорамування як елемент мові екрану. Види тревелінгів та їх виразні можливості. Поєднання рухів та статички в монтажній фразі. Закони поєднання монтажних кадрів.

Змістовий модуль III.

Екранний твір від задуму до втілення: відеосюжет, замальовка, нарис.

Лекція 6. Режисерський сценарій як технічно-творчий документ. Режисерські аспекти створення новинного відеосюжету

Режисер (director) – ланцюг зв'язку праці сценариста, оператора, художника, оператора, актора, композитора.

Тема, ідея, матеріал вимагають своєї форми екранного втілення, а отже, і форми його написання: стислій або поширеної, емоційної, відкритій або стриманою, точної чи вільної.

Складові режисерського сценарію Поняття «режисерська експлікація» та «розкадровка». Відмінність драматургії – відмінність форми запису режисерського сценарію.

Синопис та монтажний план відеосюжету (репортажу): стислість, головний аспект змісту, робота журналіста.

Лекція 7. Режисерська експлікація замальовки

Особливості написання режисерського сценарію замальовки. Домінування візуальних образів та музичної драматургії, лаконізм та динаміка виразності.

Особливості музичної драматургії. Поняття «музичний образ». Відсутність сюжету. Лейтмотивність на наскрізність дії.

Атмосфера змісту. Виразні засоби створення дії замальовки.

Кліп – як особливий різновид замальовки.

Лекція 8. Особливості режисури теленарису та документального фільму

Особливості написання режисерського сценарію документального фільму: масштабність, епізоди, логіка, головні засоби виразності. Тема та ідея як кістяк екранної дії.

Містки та логіка епізодної дії. Створення екранного видовища.

Зображально-виразні засоби (повна палітра). Монтажні перезоди та екранна драматургія.

Особливості експлікації телевізійного нарису: головна думка, авторська позиція, текст як ланцюг сценарної лінії, узагальненість. Змішування журналістських та мистецьких засобів створення відеотвору.

Змістовий модуль IV.

Режисура студійних прямоефірних програм

Лекція 9. Режисура студійних розмовних форматів (запис)

Розмовні формати студійних програм. Поняття «кадрування» екранної дії. Розташування камер в студії, згідно з задумом програми. Оформлення та мізансценування простору та його «вікадровування».

Змістовні акценти мізанкадру (статичної мізансцени) та розподіл камер: загальний план дії в студії, аудиторія, герої, модератор, суб'єктивна рухлива камера.

Режисерський мікшерський пульт. Особливості роботи зі звуком. Види мікрофонів.

Лекція 10. Режисура прямоефірного мовлення

Формати прямоефірних програм (репортажі, телемости та ін.), елементи прамоефірної екранної дії. «Будування» аудіовізуальної дії під час трансляції онлайн. Робота режисера за мікшерським пультом. Передача звуку в прямому ефірі.

Поняття ПТС- пересувна телевізійна станція. Види зв'язку онлайн.

Специфіка роботи журналіста під час прямого ефіру, зв'язок з режисером.

IV. Навчально-методична карта дисципліни «Режисура з практикумом»

Разом: 150 год., з них лекційних – 20 год., практичні заняття – 28 год.,
модульний контроль – 8 год., самостійна робота – 64 год., семестровий контроль – 30 год.

Тиждень	I	II	III	IV	V	VI
Модулі	Змістовий модуль I			Змістовий модуль II		
Назва Модуля	Режисер - керівник процесу створення екранного видовища.			Мова екрану		
Кількість балів за модуль	105 балів			117 балів		
Лекції	1	2	3	4	5	6
Дати						
Теми Лекцій	Складові екранного видовища. Багатовекторність телевізійної режисури 1б	Режисерський задум. Особливості екранної драматургії 1б		Мова екрану та її складові. Кадр, план, ракурс. 1 б	Мова екрану та її складові. Атмосфера та композиція кадру як засоби втілення режисерського задуму 1б	Мізансценування в екранному видовищі. Виразні можливості зйомки у русі 1б
Теми практичних занять	Складові екранного видовища. Багатовекторність телевізійної режисури 1б	Режисерський задум. Особливості екранної драматургії 1б	Відмінності режисури різних екранних жанрів 1б	Мова екрану та її складові. Кадр, план, ракурс 1б	Мова екрану та її складові. Атмосфера та композиція кадру як засоби втілення режисерського задуму 1б	Мізансценування в екранному видовищі. Виразні можливості зйомки у русі 1б Мізансценування в екранному видовищі. Виразні можливості зйомки у русі 1б
Самостійна робота	Табл. 6.1 (45 б.)			Табл. 6.1 (45 б.)		
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 1 (25 балів)			Модульна контрольна робота 2 (25 балів)		

Тиждень	VIII	IX	X	XI	XII	XIII
Модулі	Змістовий модуль III			Змістовий модуль IV		
Назва модуля	Екранний твір від задуму до втілення: відеосюжет, замальовка, нарис.			Режисура студійних та прямоефірних програм		
Кількість балів за модуль	117 балів			105 балів		

Лекції							
Дати	1	2	3		4	5	6
Теми Лекцій	Режисерський сценарій як технічно-творчий документ. Режисерські аспекти створення новинного відеосюжету 1б	Режисерська експлікація замальовки 1б	Особливості режисури теленарису та документального фільму 1б		Режисура студійних розмовних форматів (запис) 1б	Режисура прямоефірного мовлення 1б	
Теми практичних занять	Режисерський сценарій як технічно-творчий документ. Режисерські аспекти створення новинного відеосюжету 11б	Режисерська експлікація замальовки 11б	Особливості режисури теленарису та документального фільму 11б	Особливості режисури теленарису та документального фільму 11б	Режисура студійних розмовних форматів (запис) 11б	Режисура прямоефірного мовлення 11б	Робота режисера зі сценарієм програми розмовного студійного формату 11б
Самостійна робота	Табл. 6.1 (45 б.)				Табл. 6.1 (45 б.)		
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 1 (25 балів)				Модульна контрольна робота 2 (25 балів)		
ІНДЗ	30 балів						
Екзамен	40 балів						

V. ПЛАНИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Змістовий модуль I.

Режисер – керівник процесу створення екранного видовища.

Тема 1.

Складові екранного видовища. Багатовекторність телевізійної режисури.

1. Надати письмове обґрунтування складовим екранного видовища. Надати приклад будь-якого екранного епізоду та розібрати на ньому складові екранного видовища.
2. Обґрунтувати поняття «багатовекторність телевізійної режисури». Надати приклади та розібрати функції режисера – керівника створення екранного видовища.

Основна література

1. Безклубенко С. Д. Відеологія. Основи теорії екранних мистецтв. – К.: “Альтерпрес”, 2004.
2. Дворко Н. И. Профессия – режиссер мультимедиа. – Санкт-Петербург.: СПбГУП, 2004. – 160 с.
3. Муратов С.А Телевидение в поисках телевидения. – М.: Изд-во МГУ. 2001.

Додаткова література

1. Щербаков Ю. Сам себе и оператор, сам себе и режиссер. – Ростов н/Д: Феникс, 2000. – 448 с.

Тема 2

Режисерський задум. Особливості екранної драматургії

1. Зробити опис режисерського задуму – тема, ідея, сценарний хід, природа дії в епізодах, розробка образів, візуальні засоби втілення задуму, особливості атмосфери та мізансценування (кадрування).

Матеріали до практичних занять

Телевізійний нарис «Янгол. Демон» циклу «Гра долі» (виробництво ВІАТЕЛ).

<https://www.youtube.com/watch?v=Dnfv6pW0mOU>

Основна література

1. Безклубенко С. Д. Відеологія. Основи теорії екранних мистецтв. / Безклубенко С.Д. – К.: “Альтерпрес”, 2004. – 203 с.
2. Ширман Р.Н. Телевізійна режисура. Майстер-клас / Р.Н. Ширман. – К. : ЗАТ “Телерадіокур’єр”, 2004. – 448 с.

Додаткова література

1. Горюнова Н.Л. Художественно-выразительные средства экрана / Н.Л. Горюнова. – М. : 2004. – 203 с.
2. Медынский С. Компонуем кадр / С. Медынский. – М. : Искусство, 1992. – 240 с.

Тема 3. Відмінності режисури різних екранних жанрів

Надати письмові відповіді

1. Телепубліцистика як засіб образного узагальнення одиничного факту, типізація явища. Роль автора на екрані.
2. Відмінність художніх жанрів від інформаційних, домінування авторського начала.
3. Нарис – ядро художньої телепубліцистики (портретний та дорожний нарис).
4. Замальовка, есе, документальна повість (новела), реаліті, вікторина, конкурс.
5. Документалістика (телевізійний портрет, історичний портрет (подія, явище).

Розглянути загальні особливості режисури та режисерської роботи над відеопродуктом формату:

- телевізійний нарис-портрет,
- подорожній нарис,
- замальовка,
- новинний відеосюжет (подієвий, тематичний)
- студійний розмовний формат (аналітична програма)

Матеріали до практичних занять

- 1.«Прайм тайм з Ярославою Гонгадзе» <http://www.1tv.com.ua/video/14632>
2. «Жінка в обіймах квітів» з циклу «Гра долі» (виробництво ВІАТЕЛ)
- 3.«Світ навиворіт з Дмитром Комаровим»<https://www.youtube.com/watch?v=HE1vJaDJ3EE>
4. Цикл «Ми любимо життя» Перший. UA <http://www.1tv.com.ua/video/10603>

Основна література

1. Горюнова Н.Л. Художественно-выразительные средства экрана / Н.Л. Горюнова. – М. : 2004. – 203 с.
2. Ширман Р.Н. Телевізійна режисура. Майстер-клас / Р.Н.Ширман. – К.:ЗАТ “Телерадіокур’єр”, 2004. – 448 с.

Додаткова література

1. Зазыкин В.Г., Гостев А.А. Психологические проблемы эффективности воздействия телевидения и радиовещания. – М., 1989.
2. Ромм М. И. Лекции о кинорежиссуре / М.И. Ромм. – М. : Союз кинемат-в СССР, 1973. – 264 с.
3. Щербаков Ю. Сам себе и оператор, сам себе и режиссер / Ю. Щербаков. – Ростов н/Д: Феникс, 2000. – 448 с.

Змістовий модуль II. Екранний твір: від задуму до втілення.

Тема 4.

Мова екрану та її складові. Кадр, план, ракурс.

1. Зробити покадровий аналіз епізоду з м/ф «Бобік в гостях у Барбоса» та вибудувати структури фільму з епізодів

- Зробити покадровий аналіз соцролика (замальовки) «Страхи» та описати виразні можливості кадру та плану в данному прикладі.

Матеріали до практичних занять

Мультфільм «Бобік в гостях у Барбоса»

Сценарій – М. Лібін (за казкою М. Носова), режисер – В. Попов

<https://www.youtube.com/watch?v=Js11a9BuAe8>

Основна література

- Дворко Н.И. Интерактивный документальный фильм: творческий поиск и экспериментирование. // Сборник научных трудов Sworld. – Выпуск 3. Том 49. – Одесса : КУПРИЕНКО СВ, 2013. – С. 41-45.
- Дворко Н.И. Выразительные возможности телевизионного экрана // Электронные СМИ : Современное состояние и развитие : Науч-практ. Конф. Каф. Журналистики СПбГУП: под ред. М.И. Кима, 2002. – С. 82-84.
- Рабигер М. Режиссура документального кино (рефер. Излож.). Учеб. Пособие / М. Рабигер. – М. : ИПКРТ. – 96 с.

Додаткова література

- Копылова Р. Кинематограф плюс телевидение. – М., 1977.
- Миллерсон Дж. Телевизионное производство: Пер. с англ. Под ред. Маковеева В.Г. – М.: Изд-во ГИТР, 2004. – 567 с.

Тема 5.

Мова екрану та її складові. Атмосфера та композиція кадру як засоби втілення режисерського задуму

Зробити покадровий аналіз 1-го епізоду з х/ф «Мемуари гейши», опис композиції (загальних) кадрів та засобів створення атмосфери у кадрах епізоду.

Матеріали до практичних занять

Х/ф «Мемуари гейши» (2005 р.)

Режисер – Джеймс Кемерон

За романом А. Голдена «Щоденники гейши»

Основна література

- Рабигер М. Режиссура документального кино (рефер. Излож.). Учеб. Пособие / М. Рабигер. – М. : ИПКРТ. – 96 с.
- Ширман Р.Н. Телевізійна режисура. Майстер-клас / Р.Н.Ширман. – К.:ЗАТ “Телерадіокур’єр”, 2004. – 448 с.

Тема 6.

Мізансценування в екранному видовищі. Виразні можливості зйомки у русі

- Зробити покадровий аналіз епізоду з х/ф «Місто зустрічі змінити не можна» та епізоду телевізійного шоу «Україна має талант» з точки зору використання різних видів руху камери.

2. Зробити покадровий аналіз епізоду з х/ф «Римські канікули» з точки зору створення мізансцени та розкриття ставлення принцеси до ситуації у сюжеті.
3. Зробити схему простору та розташування персонажів у залі палацу.

Матеріали до практичних занять

Х/ф «Місто зустрічі змінити не можна» (1979 р.)

Режисер – Станіслав Говорухін, за романом братів Вайнерів

Телевізійне шоу «Україна має талант» (канал «1+1»)

Програма «Сніданок з «1+1»

Ток-шоу «Шустер-лайф»

Х/ф «Римські канікули» (1953 р.)

Режисер – У. Уайлером, сценарій Д. Трамбо

Основна література

1. Горюнова Н.Л. Художественно-выразительные средства экрана / Н.Л. Горюнова. – М. : 2004. – 203 с.
2. Ширман Р.Н. Телевізійна режисура. Майстер-клас / Р.Н.Ширман. – К.:ЗАТ “Телерадіокур’єр”, 2004. – 448 с.

Додаткова література

1. Зазыкин В.Г., Гостев А.А. Психологические проблемы эффективности воздействия телевидения и радиовещания. – М., 1989.
2. Ромм М. И. Лекции о кинорежиссуре / М.И. Ромм. – М. : Союз кинемат-в СССР, 1973. – 264 с.
3. Щербаков Ю. Сам себе и оператор, сам себе и режиссер / Ю. Щербаков. – Ростов н/Д: Феникс, 2000. – 448 с.

Змістовий модуль III.

Екранний твір від задуму до втілення: відеосюжет, замальовка, нарис.

Тема 7

Режисерський сценарій як технічно-творчий документ. Режисерські аспекти створення новинного відеосюжету

Зробити режисерську експлікацію та кадрування епізоду фільму «Троє».

Автор сценарію – Раміль Ямалеев.

Описати режисерські аспекти створення новинного відеосюжету (на вибір)

Матеріали до практичного заняття

Епізод сценарія фільму «Троє»

Спицы. Руки, вяжущие свитер...

- Егор!- похвала его мать.

Свитер был похож на первый снег...

Егор натянул его, лишь мельком взглянув на свое отражение в зеркале.

Хлопнула дверь, и он уже мчался по ступеням.

Двор встретил его привычными криками, игравших в футбол ребят. Но вдруг все замолчали, заметив Егора. Вернее его белый свитер.

Застывшие мальчишки. Лица. Удивленные глаза. И чей-то вкрадчивый голос:

-Хочешь на ворота встать?

Егор посмотрел на Долгвязого. Молча кивнул. Его свитер вызывающе белел на фоне серой кирпичной стены, где были нарисованы «ворота».

Это была мишень. В которую хотелось попасть. Долговязый парень установил мяч. Короткий разбег и удар. Такой, чтобы обязательно угодить в Егора.

Попал!

-Поймал! – радостно закричал Егор, крепко прижимая к груди мяч.- Давай еще!

Удар. Во вратаря...

Каждый раз на белом фоне четко отпечатывался грязный футбольный мяч.

Егор не плакал. Лишь смотрел упрямо.

-Хочешь? – Долговязый ткнул пальцем в сторону Мары. Но тот лишь презрительно взглянул и пошел прочь. За ним двинулся и Че. Они шли не оборачиваясь, а за спиной слышались удары мяча.

Основна література

1. Дворко Н.И. Интерактивный документальный фильм: творческий поиск и экспериментирование. // Сборник научных трудов Sworld. – Выпуск 3. Том 49. – Одесса : КУПРИЕНКО СВ, 2013. – С. 41-45.
2. Дворко Н.И. Выразительные возможности телевизионного экрана // Электронные СМИ : Современное состояние и развитие : Науч-практ. Конф. Каф. Журналистики СПбГУП: под. ред. М.И. Кима, 2002. – С. 82-84.
4. Рабигер М. Режиссура документального кино (рефер. Излож.). Учеб. Пособие / М. Рабигер. – М. : ИПКРТ. – 96 с.

Додаткова література

1. Копылова Р. Кинематограф плюс телевидение. – М., 1977.

Тема 8

Режисерська експлікація замальовки

Зробити аналіз замальовки (ролику) «Гимн України» («Фобії», «Несподіванка») та режисерську експлікацію (тема, ідея. Образи, драматургія, режисерська концепція). Визначити атмосферу, темпо-ритм, метафори, лейтмотивність. Монтажні переходи та побудова епізодна.

Основна література

- 1 Рабигер М. Режиссура документального кино (рефер. Излож.). Учеб. Пособие / М. Рабигер. – М. : ИПКРТ. – 96 с.
- 2 Ширман Р.Н. Телевізійна режисура. Майстер-клас / Р.Н.Ширман. – К.:ЗАТ “Телерадіокур’єр”, 2004. – 448 с.

Додаткова література

1. Беляев И. Спектакль документов: откровения телевидения / Игорь Беляев. — М.: ЗАО «Издательский дом Гелеос», 2005. – 352 с.

Тема 9

Особливості режисури теленарису та документального фільму

1. Зробити аналіз документального фільму «Ярослав Мудрий» з циклу «Великі українці» чи «Оскар Уайльд» (серія «Генії та злодії») з точки зору атмосфери, темпо-ритм, метафори,

лейтмотивність. Визначити ідею, сценарний хід, втілення задуму за допомогою засобів режисури. Монтажні переходи та побудова епізодна.

2. Скласти режисерське кадрування кульмінаційного епізоду. Проаналізувати режисерські засоби виразності.

Основна література

1. Рабигер М. Режиссура документального кино (рефер. Излож.). Учеб. Пособие / М. Рабигер. – М. : ИПКРТ. – 96 с.
2. Ширман Р.Н. Телевізійна режиссура. Майстер-клас / Р.Н.Ширман. – К.:ЗАТ “Телерадіокур’єр”, 2004. – 448 с.

Додаткова література

1. Беляев И. Спектакль документов: откровения телевидения / Игорь Беляев. — М.: ЗАО «Издательский дом Гелеос», 2005. – 352 с.

Змістовий модуль IV. Режиссура студійних прямоефірних програм

Тема 10

Режиссура студійних розмовних форматів (запис)

1. Зробіть схему розташування камер в студії програми «Прайм тайм з Ярославою Гонгадзе» та «Школа Мері Поппінс», атмосферу, образи та засоби їх створення.
2. Складіть сценплан екранної дії, опишіть кадрування.
3. Опишіть нестудійну екранну дію в данном форматі.

Матеріали до практичних занять

1. «Прайм тайм з Ярославою Гонгадзе» <http://www.1tv.com.ua/video/14632>
2. «Школа Мері Поппінс» <http://www.1tv.com.ua/video/14753>

Тема 11

Режиссура прямоефірного мовлення

1. Зробіть аналіз репортажу онлайн кнала CNN World, опишіть засоби включення репортера з місця подій.
2. Зробіть аналіз прямих включень інформаційно-аналітичної програми «ТСН. Тиждень». Опишіть значення прямих включень, роботу зі звуком та відео (мобільність, доречність).

Основна література

1. Саруханов В.А. Азбука ТВ / В.А. Саруханов. – М.: Аспект Пресс. 2002. – 222 с.
2. Соколов А. Г. Монтаж. Телевидение, кино, видео. Ч. 1. / А. Г. Соколов. – М.: «625». 2005. – 243 с.
3. Телевизионная журналистика: Учеб. // Редколлегия: Г. В. Кузнецов, В. Л. Цвик, А. Я. Юровский. – М., 1998.

VI. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Змістовий модуль I.

Тема 1. Складові екранного видовища. Багатовекторність телевізійної режисури.

1. Надати приклади та зробити опис відеопродукту будь-якого жанру, в якому є особливості використання часу (теперішній, минулий, майбутній, уявлений, історичний, глядацький) та його поєднання.
2. Розібрати телерепортаж із стендапів з точки зору орієнтації у просторі.

Тема 2-3. Режисерський задум. Особливості екранної драматургії різних жанрів

1. Зробити опис режисерського задуму

тема, ідея,

сценарний хід, природа дії в епізодах,

розробка образів,

візуальні засоби втілення задуму,

особливості атмосфери та мізансценування (кадрування)

на прикладі відеотвору «Гра долі. Микола Лисенко»

<http://www.ex.ua/19049782?r=2856868>

2. Скласти сюжетну дію (сценарій) зі слів (додається), чітко притримуючись законів драматургічної композиції та її складових.

Слова:

вальс, море, каблучка, сварка, праска

зима, кар'єра, сварка, Жучка, протигаз

Змістовий модуль II.

Екранний твір: від задуму до втілення.

Тема 4-5.

Мова екрану та її складові. Кадр, план, ракурс, атмосфера, мізансценування.

1. Проаналізувати атмосферу, особливості паралельної дії та колористичного рішення, види дії та особливості монтажу (містки) документального фільму «Тарас Шевченко» з циклу «Великі українці» (проект телеканалу «Інтер»)
2. Зробити розкадровку 2-го епізоду (за планами) та проаналізувати атмосферу та темпо-ритм (Х/ф «Мемуари гейши», Режисер – Джеймс Кемерон, За романом А. Голдена «Щоденники гейши»)

Проаналізувати атмосферу, особливості паралельної дії та колористичного рішення двох ліній 3-го епізоду.

Відповісти на питання: Що не дає епізоду розпастися на частини?

Тема 6.

Мізансценування в екранному видовищі. Виразні можливості зйомки у русі

1. Зробити кадрування будь-якого епізоду талант шоу «Голос» (виступ) та

відеореклами (будь-який приклад) з описом зйомки рухливою камерою.

2. Описати види планів та руху камери студійної зйомки ранкової програми «Сніданок з 1+1»

Змістовий модуль III.

Екранний твір від задуму до втілення: відеосюжет, замальовка, нарис.

Тема 7

Режисерський сценарій як технічно-творчий документ. Режисерські аспекти створення новинного відеосюжету Режисерський сценарій як технічно-творчий документ.

1. Зробити кадрування та експлікацію з аудіообразом на текст:
Жан идет к реке
Тросточка в руке
Шляпа на боку
Клякса на носу
2. Зробити аналіз новинного тематичного відео сюжету (будь-якого)

Тема 8-9. Експлікація нарису, документального фільму, відеосюжету.

1. Надайте приклади нарису (дорожнього та портрету), телерозповіді, документальної драми, документально фільму.
2. Зробіть детальний аналіз нарису чи документального фільму за наступними пунктами:
 - Драматургія як екранна дія, композиція, ідейно-тематичний каркас;
 - Особливості ведення, імідж, стиль, тембр, образ ведучого;
 - Мізансценування (студійна зйомка) – прості, його оформлення, плани, рух;
 - Атмосфера (колір, звук, світлотінь, шуми, темпоритм);
 - Структура в епізодах.
3. Розробити експлікацію замальовки, звернути увагу на музичну драматургію та логіку візуальних образів.

Змістовий модуль IV.

Режисура студійних прямоефірних програм

Тема 10-12

Режисура студійних розмовних форматів (запис) та прямоефірного мовлення

Знайти на українських каналах приклади

1. Програм, побудованих на прямоефірному мовленні.
2. Програм, в яких використовується принцип побудови екранної дії на прямому включенні.
3. Розписати дії режисера та звукорежисера в одному з прикладів (кількість камер та мікрофонів, особливості зміни кадру та звуку, творення загального змісту

КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

Змістовий модуль та теми курсу	Академічний контроль	Бали	Термін виконання (тижні)
Змістовий модуль I. Режисер – керівник процесу створення екранного видовища. 16 год			
Тема 1. Складові екранного видовища. Багатовекторність телевізійної режисури.	Практичне заняття, мк	15	I
Тема 2-3. Режисерський задум. Особливості екранної драматургії різних жанрів	практичне заняття, мк	30	II-III
Змістовий модуль II. Мова екрану 16 год			
Тема 4-5. Мова екрану та її складові. Кадр, план, ракурс, атмосфера, мізансценування.	практичне заняття, мк	30	III-IV
Тема 6. Мізансценування в екранному видовищі. Виразні можливості зйомки у русі	практичне заняття, мк,	15	V
Змістовий модуль III. Екранний твір від задуму до втілення: відеосюжет, замальовка, нарис. 18 год			
Тема 7 Режисерський сценарій як технічно-творчий документ. Режисерські аспекти	практичне заняття, мк	15	V- VI
Тема 8-9. Експлікація нарису, документального фільму, відеосюжету.	Практичне заняття, мк	30	VI- VII
Змістовий модуль IV. Режисура студійних прямоефірних програм 14 год			
Тема 10-12 Режисура студійних розмовних форматів (запис) та прямоефірного мовлення	практичне заняття, мк,	45	VII-IX
Всього годин: 64	Всього балів: 180		

VII. ІНДИВІДУАЛЬНЕ НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНИЦЬКЕ ЗАВДАННЯ

Індивідуальне навчально-дослідницьке завдання (ІНДЗ) з курсу «Режисура з пракикумом» є видом позааудиторної індивідуальної діяльності студента, що містить результати дослідницького пошуку, відображає певний рівень проектної діяльності та навчальної компетентності.

Мета ІНДЗ: систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань із навчального курсу, удосконалення навичок самостійної навчально-пізнавальної діяльності.

Завдання:

1. Напишіть сценарний план та заявку замальовки (ролику).
 2. Розробіть драматургічну композицію та елементи втілення задуму на екран (сценарно-режисерська експлікація).
 3. Розробіть план зйомки за локаціями.
 4. Здійсніть зйомку.
 5. Розшифруйте матеріали.
 6. Напишіть монтажний план.
 7. Зробіть монтаж.
8. **Структура ІНДЗ:** титульний аркуш; зміст; сценарна заявка та анотація; сценарій літературний та синопсис; режисерський сценарій; презентація план зйомки; монтажний план; презентація проекту, відеопродукт.

Шкалу оцінювання подано у табл. 7.1.

Таблиця 7.1

Шкала оцінювання ІНДЗ

Рівень виконання	Кількість балів, що відповідає рівню	Оцінка за традиційною системою
Високий	30-25	Відмінно
Достатній	24-16	Добре
Середній	15-8	Задовільно
Низький	0-7	Незадовільно

Оцінка з ІНДЗ є обов'язковим балом, який враховується при підсумковому оцінюванні навчальних досягнень студентів з навчальної дисципліни «Авторська домінанта у створенні телевізійних програм».

Студент може набрати максимальну кількість балів за ІНДЗ – 30 балів.

Критерії оцінювання ІНДЗ

№ п/п	Критерії оцінювання роботи	Максимальна кількість балів за кожним критерієм
1.	Грамотне формулювання ідеї відеотвору, опис аудиторії	2 балів
2.	Відповідність образів та теми	2 балів
3	Збалансованість сценарної композиції та дієвість текстового викладу щодо екранної дії	4 бали
4.	Яскравість та аргументованість презентації	2 балів
5	Грамотність плану та завдань зйомки	4 балів
6	Дієвість та образність режисерського сценарію , грамотність за формою	6 балів
7	Рівень якості відео продукту (зміст)	8 балів
4.	Укладання списку використаних джерел згідно з чинними нормами	1 бал
5.	Дотримання вимог щодо технічного оформлення структурних елементів роботи (титульний аркуш, зміст, вступ, основна частина, висновки, список використаних джерел (в тому числі архів))	1 бал
Разом		30 балів

VIII. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

Навчальні досягнення студентів із дисципліни «Режисура з практикумом» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти (п. IV), де зазначено види й терміни контролю. Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення у національну (4-бальну) та європейську (ECTS) шкалу подано у табл. 8.1, табл. 8.2.

Таблиця 8.1

**Розрахунок рейтингових балів
за видами поточного (модульного) контролю**

№	Вид діяльності	Кількість балів за одиницю	Кількість одиниць до розрахунку	Всього
1.	Відвідування лекцій	1	10	11
2.	Відвідування практичних занять	1	14	14
3.	Робота на практичному занятті	10	14	140
4.	Виконання завдання з самостійної роботи	15	12	180
5.	Модульна контрольна робота	25	4	100
6.	ІНДЗ	30	1	30
Максимальна кількість балів 475				
Коефіцієнт 4,8				

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи:

Методи усного контролю: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, повідомлення, доповідь.

Методи письмового контролю: модульна контрольна робота, самостійна робота

Методи самоконтролю: уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Таблиця 8.2

Порядок переведення рейтингових показників успішності

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки	Національна шкала	Залікова оцінка
A	90-100 балів	Відмінно — відмінний рівень знань (умінь) у межах обов'язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками	ВІДМІННО	ЗАРАХОВАНО
B	82-89 балів	Дуже добре — достатньо високий рівень знань (умінь) у межах обов'язкового матеріалу без суттєвих грубих помилок	ДОБРЕ	

C	75-81 балів	Добре — в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок		
D	69-74 балів	Задовільно — посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності	ЗАДОВІЛЬНО	
E	60-68 балів	Достатньо — мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)		
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання — незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання	НЕЗАДОВІЛЬНО	НЕ ЗАРАХОВАНО
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу — досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни		

Кожний модуль включає бали за поточну роботу студента на практичних заняттях, виконання самостійної, індивідуальної та модульної контрольної роботи.

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в режимі комп'ютерної діагностики або з використанням роздрукованих завдань.

Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної роботи та індивідуального навчально-дослідницького завдання залежить від дотримання таких вимог:

- своєчасність виконання навчальних завдань;
- повний обсяг їх виконання;
- якість виконання навчальних завдань;
- самостійність виконання;
- творчий підхід у виконанні завдань;
- ініціативність у навчальній діяльності.

ІХ. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:

1) За джерелом інформації:

- Словесні: лекція, пояснення, розповідь, бесіда.
- Наочні: спостереження, ілюстрація, демонстрація.
- Практичні: вправи.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів; виконання індивідуальних навчальних завдань.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни.

X. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

- робоча навчальна програма;
- навчальні посібники;
- засоби підсумкового контролю (комплект завдань для модульних контрольних робіт),
- технічні засоби (відеокамера, монтувальна станція)

XI. ПИТАННЯ ДО ЕКЗАМЕНУ

1. Режисер кіно та телебачення як митець екранного видовища
2. Режисерський задум
3. Складові екранної мови. Виразні можливості плану
4. Атмосфера кадру та його композиція, мізанкадр
5. Виразні можливості руху камери для режисури екрану
6. Співвідношення слова та зображення
7. Режисура інформаційних програм
8. Особливості режисури телерепортажу.
9. Режисура інтерв'ю та тематичного репортажу.
10. Режисура інформаційно-аналітичних програм
11. Режисура прямого ефіру: технології, технічне обладнання, ПТС.
12. Режисура телевізійного нарису
13. Робота режисера над теленарисом: задум автора та його реалізація
14. Складові екранної мови в роботі над теленарисом
15. Складання режисерського сценарію документального фільму (по фрагментах)
16. Розкриття авторського задуму документального фільму режисерськими засобами
17. Композиція публіцистичної програми
18. Кадр, ракурс, план, зйомка у русі у публіцистичної програмі
19. Режисерський сценарій публіцистичної програми
20. Особливості монтажу в реалізації авторського задуму публіцистичної програми
21. Виразні можливості звуку в екранній режисурі
22. Художньо-музичне оформлення в роботі режисера телебачення
23. Специфіка режисури розмовних студійних форматів.
24. Особливості режисури прямого включення.
25. Зображально-виразні засоби режисури екрану.

ХІІ. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1. Виробництво новин : телебачення, радіо, Інтернет [Текст] / М. Стівенсон ; пер. з англ. Н. Єгоровець. - Київ : Києво-Могилянська академія, 2008. - 407 с.
2. Горюнова Н. Л. Художественно-выразительные средства экрана. Изобразительно-звуковой образ : учеб. пособие / Н. Л. Горюнова. – М., 2000. – Ч. III. – 138 с.
3. Гоян В. Екранність телевізійної мови як приклад пропорційної взаємодії візуально-вербальних образів телекомунікації - Електронний ресурс : <http://journalib.univ.kiev.ua/index.php?act=article&article=2148>
4. Новітні технології телерадіомовлення: світовий досвід Матеріали наукового колоквиуму Київ, 16 листопада 2011 р. Упорядник В. Гоян. – Електронний ресурс : <http://journalib.univ.kiev.ua/index.php?act=rozdil&rozdil=6>
5. Новинна журналістика [Текст] : навчальний посібник: стандарти якості журналіст. практики / З. Вайшенберг, Ю. Ракерс. - Київ : Академія Української Преси, 2004. - 260 с. - ISBN 966-7181-73-1 : 25.00 р
6. Новий посібник з журналістики та онлайн-журналістики [Текст] / В. Шнайдер, П. -Й. Рауе. - Київ : Центр Вільної Преси ; Київ : Академія Української Преси, 2014
7. Рабигер М. Режиссура документального кино (рефер. излож.). Учеб. пособие / М. Рабигер. – М. : ИПКРТ. – 96 с.
8. Репортаж [Текст] = Die Reportage : навчальний посібник / М. Галлер ; пер. з нім.: В. Климченко, В. Олійник ; ред. В. Ф. Іванова. - Київ : Академія Української Преси ; Київ : Центр вільної преси, 2011. - 347 с.
9. Телевізійна журналістика [Текст] : матеріали для вивчення основ тележурналістики : навчальний посібник / З. Є. Дмитровський. - Вид. 3-тє, доповн. - Львів : ПАІС, 2009. - 224 с.
10. Телевізійна журналістика [Текст] : теорія і практика : навч. посіб. для студентів вищих навч. закладів, які навчаються за спец. "Журналістика" / А. В. Яковець. - 2-ге вид., доповн. і переробл. - Київ : Києво-Могилянська академія, 2009.
11. Теорія і методика журналістської творчості [Текст] : навчальний посібник / В. Здоровега ; Львівський національний університет імені Івана Франка. - Львів : ПАІС, 2000. - 180 с.
12. Ширман Р.Н. Алхимия режиссуры. Мастер-класс / Р.Н. Ширман. - Киев : ЗАО «Телерадиокурьер», 2008 - 448 с.

Допоміжна література

1. Безклубенко С.Д. Відеологія. Основи теорії екранних мистецтв / С.Д. Безклубенко – К.: «Альтерпрес», 2004. – 328 с.
2. Вакурова Н. Типология жанров современной экранной продукции / Н. В. Вакуров. – М.: Ин-т современного искусства, 1997. – 156 с.
3. Венгер І. Я. Авторські програми в контексті комерційного телебачення / І.Я. Венгер // Теле- та радіожурналістика: наук. зб. – Вип. 13. – Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2014. – С. 169-175.
4. Дворко Н.И. Выразительные возможности телевизионного экрана // Электронные СМИ : Современное состояние и развитие : Науч.-практ. Конф. Каф. Журналистики СПбГУП: под. ред. М.И. Кима, 2002. – С. 82-84.
5. Зазыкин В.Г., Гостев А.А. Психологические проблемы эффективности воздействия телевидения и радиовещания. - М., 1989.

6. Миллерсон Дж. Телевизионное производство: Пер. с англ. под ред. Маковеева В.Г. - М.: Изд-во ГИТР, 2004. - 567 с.
7. Соколов А. Г. Монтаж. Телевидение, кино, видео. Ч. 1. / А. Г. Соколов. – М.: «625». 2005. – 243 с.
8. Фрумкин Г.М. Сценарное мастерство: кино-телевидение-реклама : учебное пособие / Г.М. Фрумкин. – изд. 2-е. – М.: Академический проект, 2007. – 224 с.
9. Черняков Б. І. Феноменологічні властивості зображення як категорії культури та журналістикознавства // Наукові записки Інституту журналістики. – Т. 20. – К., 2005.
10. Щербаков Ю. Сам себе и оператор, сам себе и режиссер / Ю. Щербаков. – Ростов н/Д: Феникс, 2000. – 448 с.
11. Ширман Р.Н. Телевізійна режисура. Майстер-клас / Р.Н.Ширман. – К.:ЗАТ “Телерадіокур’єр”, 2004. – 448 с.

Робоча програма навчального курсу
«Режисура з практикумом»

Укладач: *Лісневська Аліна Леонідівна*, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри журналістики та нових медіа Київського університету імені Бориса Грінченка

Режисура з практикумом. Програма навчальної дисципліни / Укладач А.Л. Лісневська – К. : Київський університет імені Бориса Грінченка, 2016. – 30 с.